

Lehdistötiedote

Näyttelyt

8.11.2004

Kysymyksiä ja vastauksia?

Lauri Anttilasta Konni Zilliacukseen, Reijo Hukkasesta Kain Tapperiin ja Jan Håfströmistä Olav Christopher Jensseniin. Kotimaisen ja kansainvälisen taiteen ulottuvuuksia Porin taidemuseoon tallentuneina teoksina.
Halli 1.12.2004 - 30.1.2005

Porin taidemuseon vuodenvaihteen näyttely pohtii nykytaiteen tehtävää, luonnetta ja sisältöä.

Lähtökohtana on: Mitä kysymyksiä taiteelle pitäisi asettaa ja minkälaisia vastauksia voimme olettaa saavamme? Ja kuten arvata saattaa, vastaus ei ole yksiselitteinen; yhtä ratkaisua ei ole olemassa.

Taideteos ja sen tulkinta on riippuvainen katsomistilanteesta. On jopa väitetty, että lopullinen taideteos syntyy katsojan ajatuksissa – kerta toisensa jälkeen uudestaan ja katsoja katsojalta muuttuen. Herakleitosista vapaasti siteeraten voimme siten väittää, että et voi katsoa kahta kertaa peräkkäin samaan taideteokseen. Maailma on katsomiskertojen välillä muuttunut ja sinä sen mukana. Et katso enää samoin silmin teosta kuin edellisellä kerralla.

Kyseinen näkemys on epäilemättä yksipuolinen ja jättää huomioimatta ihmisen turvallisuudentarpeen, kaipuun pysyvään ja muuttumattomaan. Ajatuksessa on kuitenkin totuuden siemen. On selvää, että taideteoksen katsominen, sen ”lukeminen” ja tulkinta on suuresti riippuvainen tilanteesta, jossa teos kohdataan. Museot ovat perinteisesti tarjonneet turvallisen ympäristön tutustua taiteeseen. Voimme katsojana olla suhteellisen varmoja esille laitettujen objektien taideteosluonteesta. Museon turvallisten seinien ulkopuolella uusien, taiteen piiriin luettujen ilmiöiden tunnistaminen voi olla vaikeampaa. Meillä ei ole rakennusta eikä kehyksiä tukenamme, auttamassa tulkinnan ensimmäisille portaille. Emme voi aina olla edes varmoja siitä, mitä meidän kuuluisi lukea itse taideteoksen ominaisuuksiin kuuluvaksi ja mitkä asiat jäävät sen ulkopuolelle.

Loppujen lopuksi taideteoksen taideteosluonteen pohtiminen ja kategoristen rajojen asettaminen on turhaa työtä ja johtaa vain harhaan. Taideteoksen laatua ja luonnetta pitäisi testata asettamalla sille kysymyksiä ja katsoa sitä, miten se näihin kysymyksiin kykenee vastaamaan. Tosin tämä lähtökohta on kaikessa hedelmällisyydessään hieman ongelmallinen. Hengettämiin, vailla särmää oleviin kysymyksiin ei hyväkään taideteos kykene antamaan katsojalle vastauksia – ei ainakaan sellaisia vastauksia, jotka räjäyttäisivät tajunnan jollakin uudella ja ennen kokemattomalla. Mitä leikkisempiä, luovempia, haastavampia tai rajumpia kysymyksiä teokselle kykenee asettamaan, sitä suuremman nautinnon saa niistä tavoista, joilla hyvä taideteos näihin haasteisiin vastaa. Tätä olisi syytä jokaisen kokeilla.

Mitä pitäisi ajatella kun taiteilija (Konni Zilliacus) tuskaiselta kuulostavalla tavalla toteaa, että hän ei kestä todellisuutta – ei sen enempää elämää, kuin kuolemaakaan? Mitä kysymyksiä ihminen voi luonnolle asettaa ja miten luontoa voisi lähestyä (Lauri Anttila)? Mikä ylipäättään on todellista? Onko todellisuus väriainetta maalauskanakaan pinnalla, vai mielikuvia, joita tämä pinta ihmisessä synnyttää. Mikä todellisuus pohjimmiltaan on ja kuuluuko sitä kestää tai ymmärtää – ja millaisen työkalun taide voi tähän prosessiin tarjota? Kysymyksiä on rannattomasti ja niin myös mahdollisia vastauksia. Tervetuloa mukaan hedelmälliseen prosessiin.

Lisätietoja näyttelystä: Vs. taidemuseonjohtaja Esko Nummelin, puh 02-6211085, e-mail esko.nummelin@pori.fi

Lehdistömateriaalia: tutkija Teija Lammi, puh 02-6211082, e-mail teija.lammi@pori.fi